

LBRIS

We know
books

Nu vine sfârșitul lumii

Cum construim o planetă sustenabilă

Hannah Ritchie

Traducere din limba engleză de

Mihaela Sofonea

pilot
books

Introducere	009
1. Sustenabilitatea. O poveste cu două jumătăți	029
2. Poluarea aerului. Să respirăm aer curat	053
3. Schimbările climatice. Să reducem temperatura termostatului	088
4. Defrișările. Să vedem pădurea de dragul copacilor	148
5. Hrana. Cum să nu mâncăm planeta	184
6. Pierderea biodiversității. Să protejăm fauna și flora planetei	245
7. Plasticul din oceane. Ne înecăm în deșeuri	281
8. Pescuitul excesiv. Prădarea oceanelor	321
Concluzie	362
Mulțumiri	377
Note	381

Singurul mod de a vedea aceste schimbări este să facem un pas înapoi și să ne uităm la datele care se referă la intervale lungi de timp. Este ceea ce a făcut Hans Rosling în cazul problemelor sociale. Același lucru este valabil și în cazul problemelor de mediu. Studiez, scriu și vociferez cu privire la aceste tendințe de aproape un deceniu. Conduc departamentul de cercetare de la Our World in Data, unde facem asta pentru cele mai importante probleme ale lumii - de la sărăcie și sănătate, până la război și schimbări climatice. Totodată, sunt cercetător inadaptat la University of Oxford. Suntem „inadaptați” pentru că facem opusul a ceea ce se așteaptă oamenii de la cei care lucrează în mediul academic. Cercetătorii tind să se concentreze asupra unei probleme, să se apropie cât mai mult posibil și să o analizeze. Noi ne distanțăm.

14 Sarcina mea nu este să realizez studii originale sau să fac descoperiri științifice. Ci să înțeleg *ce știm deja*. Sau ce am putea ști dacă am studia informațiile pe care le avem așa cum se cuvine. Apoi să le explic oamenilor: în articole, la radio, la televizor și în birourile guvernamentale, astfel încât să poată fi folosite ca să ne ajute să progresăm.

La fel cum Hans Rosling a arătat că știrile nu ne învață prea multe despre sărăcie, educație sau sănătate la nivel global, am constatat că încercarea de a construi o perspectivă ecologistă globală pornind de la ultimele incendii spontane sau uragane nu ne ajută. Încercarea de a înțelege sistemul energetic al lumii și cum să-l reparăm, pornind de la știrile de ultimă oră, nu ne va duce nicăieri.

Dacă vrem claritate, trebuie să avem o perspectivă de ansamblu, iar pentru asta avem nevoie de distanțare. Dacă facem câțiva pași înapoi, putem vedea ceva radical, de mare impact și dătător de speranță: omenirea se află în poziția cu adevărat unică de a construi o lume sustenabilă.

De ce este atât de dăunătoare gândirea apocaliptică

„Oamenii trebuie să se trezească. Oamenii trebuie să înceapă să fie atenți!” Lumea spune adesea că acesta este motivul pentru care povestea apocaliptică despre mediu trebuie răspândită în toate părțile. Sau, după cum se susține, *adevărul* apocaliptic. Înțeleg. În cazul multor probleme de mediu acționăm ca niște somnambuli de multă vreme. Am amânat să acționăm, împingând lucrurile în viitor - fericiți că o putem face, pentru că poate dura decenii sau chiar mai mult ca să resimțim impactul asupra mediului. Doar că deceniile s-au scurs și acum am ajuns în acel punct. Impactul, în toate formele sale, se resimte deja.

Ca să nu existe suspiciuni, dați-mi voie să lămuresc un lucru cât se poate de clar: nu fac parte dintre cei care neagă sau minimalizează schimbările climatice. Îmi petrec viața - atât la birou, cât și în afara lui - cercetând, scriind și încercând să înțeleg problemele noastre de mediu și cum să le rezolvăm. Lumea nu a fost presată să acționeze. Este esențial să atragem atenția asupra impactului potențial, dacă vrem ca lucrurile să se schimbe. Însă acest lucru este departe de a le spune copiilor că sunt distruși.

Să zicem, pentru moment, că viziunea apocaliptică este o exagerare. Chiar ne *face rău*? Dacă îi determină pe oameni să ia lucrurile în serios, negreșit, nu poate fi decât un lucru bun, iar exagerarea nu face decât să-i contracareze pe cei care minimalizează problema. Dar sunt convinsă că există un mod mai bun, mai optimist și mai sincer de a merge înainte.

Există mai multe motive pentru care cred că aceste mesaje apocaliptice fac mai mult rău decât bine. În primul rând, narațiunile apocaliptice sunt adesea neadevărate. Nu mă aștept să mă credeți numaidecât, dar sper ca până la sfârșitul

cărții să vă conving că, deși aceste probleme sunt mari și presante, sunt rezolvabile. Noi vom avea un viitor. Prin „noi” vreau să spun noi, colectiv, ca specie. Da, mulți oameni ar putea fi afectați în mod serios sau chiar s-ar putea trezi că li se ia viitorul, așa că depinde de noi despre *cât de mulți* oameni vorbim, în funcție de acțiunile pe care le vom derula. Dacă credeți că oamenii au dreptul la adevăr, atunci ar trebui să fiți împotriva acestor povești apocaliptice exagerate.

În al doilea rând, oamenii de știință par niște idioți. Toți activiștii cu o viziune apocaliptică, care emit ipoteze îndrăznețe și de mare amploare, se dovedesc invariabil că nu au dreptate. De fiecare dată când se întâmplă acest lucru, încrederea publicului în oamenii de știință se mai știrbește puțin. Iar acest fapt nu face decât să fie în favoarea *negaționiștilor*. Când lumea *nu* se sfârșește în zece ani, *negaționiștii* revin și spun: „Hei, uite, savanții aceia nebuni au greșit din nou. De ce ar trebui cineva să îi asculte?” În aproape fiecare capitol al acestei cărți voi enumera ipoteze apocaliptice care s-au dovedit complet neadevărate.

În al treilea rând, și poate cel mai important, apocalipsa noastră iminentă ne induce o stare de paralizie. Dacă suntem deja condamnați, atunci ce rost mai are să încercăm? Departe de a ne face mai eficienți în impulsționarea schimbării, ne lipsește de orice motivație de a o face. Recunosc acest sentiment din propria mea perioadă întunecată, când a fost cât pe-acți să mă retrag complet din domeniu. Vă pot asigura că, după ce am reconfigurat modul în care văd lumea, am avut un impact mult, mult mai mare asupra schimbării lucrurilor. Adesea, în esență, atitudinile apocaliptice nu sunt cu nimic mai bune decât negarea.

Această opțiune de „a renunța” nu este posibilă decât dintr-o poziție privilegiată. Să spunem că încetăm să mai încercăm și temperaturile cresc cu încă un grad sau două,

ficându-ne să ne depășim cu mult țintele climatice. Nu va fi ușor, dar vom putea găsi calea de a scăpa de pericole grave. Ceea ce, însă, nu este adevărat pentru mulți oameni mai puțin norocoși. Cei din țările sărace nu-și pot permite să se protejeze. Acceptarea înfrângerii în bătălia cu schimbările climatice este o poziție absolut egoistă.

Climatologii nu acceptă înfrângerea. Majoritatea climatologilor pe care îi cunosc au copii. Își petrec fiecare zi studiind și gândindu-se la schimbările climatice. Însă este evident că nu s-au resemnat cu ideea că ne vom confrunta cu o apocalipsă climatică în secolul următor. Nu cred că viitorul va fi de netrăit pentru copiii lor. După cum spune doctor Kate Marvel, climatolog la NASA: „Resping fără ezitare, atât științific, cât și personal, ideea că cei mici sunt cumva condamnați la o viață nefericită.”⁷

Nu este vorba despre faptul că nu cred că impactul schimbărilor climatice este îngrijorător. Dacă nu ar crede asta, nu s-ar ocupa de ele. De asemenea, nu cred că lumea face suficient pentru a le soluționa - roagă oamenii să acționeze de decenii întregi. Aproape fiecare dintre ei va spune că ne mișcăm prea încet și că, dacă nu ne adunăm, lucrurile s-ar putea înrăutăți foarte tare. Atunci de ce sunt optimiști că încă putem face ceva? Există câteva motive posibile. Unul este că există o neînțelegere de comunicare cu privire la ce înseamnă mai exact țintele noastre de 1,5°C și 2°C. Este eronat să le considerăm *praguri* - gândindu-ne că de îndată ce vom depăși 1,5°C, vom fierbe în suc propriu. Nu este adevărat. Această cifră nu are nimic special; nu înseamnă că se poate trăi la 1,499°C și, de îndată ce atingem 1,501°C, planeta devine insuportabilă. Există o creștere semnificativă a riscului de a avea praguri critice și un impact climatic non-linear în momentul în care începem să ajungem la intervalul 1,5°C-2°C. Dar asta nu face ca 1,5°C să fie un prag absolut. De fapt, face ca fiecare 0,1°C

să fie și mai important, odată ce începem să intrăm în zona aceea. Diferența este că mulți climatologi consideră aceste cifre drept *ținte*. Ar fi incredibil să le atingem, dar trebuie să continuăm, chiar dacă acest lucru nu se va întâmpla.

Ar putea părea o pedanterie, însă este o idee importantă. Realitatea este că vom depăși aproape cu certitudine pragul de 1,5°C. Majoritatea climatologilor se așteaptă la asta. Așa că, dacă oamenii îl percep ca pe un prag care va aduce sfârșitul lumii, atunci *bineînțele*s că va părea apocaliptic.

Un alt motiv pentru care unii climatologi sunt mai puțin pesimiști este convingerea lor că lucrurile se pot schimba. În ultimele câteva decenii au avut de dus o luptă dificilă. În mare măsură, au fost ignorați. Deseori s-au trezit în ipostaza de a fi *ei* cei care răspândeau narațiuni apocaliptice. Dar, în cele din urmă, lumea a acceptat realitatea schimbărilor climatice și oamenii acționează. Climatologii știu că schimbarea este posibilă, pentru că au văzut-o întâmplându-se. În ciuda contextului, ei sunt cei care au impulsionat-o în mare parte.

Lumea are nevoie de mai mult optimism care să impulsioneze

Obișnuiam să cred că optimiștii sunt naivi și pesimiștii sunt deștepți. Pesimismul părea să fie o trăsătură esențială pentru un om de știință: temeiul oricărei științe este să pună la îndoială orice rezultat, să analizeze teoriile, ca să vadă care dintre ele rezistă. Credeam că cinismul este unul dintre principiile sale fondatoare.

Poate că există o oarecare doză de adevăr în asta. Dar știința este în mod inerent optimistă. Cum altfel am descrie disponibilitatea de a încerca experimente iar și iar, adesea cu

șanse mici de succes? Progresul științific poate fi frustrant de lent: cele mai strălucite minți își pot dedica întreaga viață unei singure întrebări, fără să ajungă la vreun rezultat. Sunt animate de gândul că s-ar putea să facă o descoperire importantă în scurt timp. Este improbabil ca *ei* să fie cei care vor face acea descoperire, dar există o șansă. Această șansă scade la zero dacă se dau bătuți.

Cu toate acestea, pesimismul continuă să pară inteligent, iar optimismul stupid. Adesea mă jenez să recunosc că sunt optimistă. Îmi imaginez că mă pune într-o lumină mai puțin fericită în estimările oamenilor. Dar lumea are nevoie cu disperare de mai mult optimism. Problema este că oamenii confundă optimismul cu „optimismul orb“, cu convingerea nefondată că lucrurile se vor îmbunătăți de la sine. Optimismul orb este, într-adevăr, stupid. Și periculos. Dacă stăm cu mâinile în sân și nu facem nimic, lucrurile nu vor sfârși bine. Nu despre acest fel de optimism vorbesc eu.

Optimismul înseamnă să vezi provocările ca pe niște oportunități de a progresa; înseamnă să ai încredere că există lucruri pe care le putem face pentru a schimba situația. Putem determina viitorul și putem să-l facem să fie grozav, dacă vrem. Economistul Paul Romer face această distincție într-un mod sugestiv.⁸ Separă „optimismul complezent“ de „optimismul condițional“:

Optimismul complezent este sentimentul trăit de un copil care așteaptă cadouri. Optimismul condițional este sentimentul trăit de un copil care se gândește să construiască o căsuță în copac. „Dacă iau niște lemne și cuie și conving câțiva copii să mă ajute să fac munca, putem face ceva foarte drăguț.“

Am auzit diverși alți termeni pentru acest optimism „con condițional“ sau eficient: „optimism urgent“, „optimism pragmatic“,

trebuie să ajungă la zero, așa cum au promis multe dintre ele. Scriind această carte, simt că reprezint o generație de tineri care vrea să vadă lumea schimbându-se.

Dar, desigur, vor fi mai multe generații implicate în acest proiect. Sunt vreo două înaintea mea - cea a părinților și a bunicilor mei - și vreo două după mine, viitorii mei copii (și poate nepoți). Generațiile sunt adesea în conflict: generațiile mai vârstnice sunt învinovățite că au distrus planeta; generațiile mai tinere sunt considerate isterice și cuprinse de indignare. Însă, în esență, cei mai mulți dintre noi ne dorim să construim o lume mai bună, în care copiii și nepoții noștri să poată prospera. Și va trebui să cooperăm ca să obținem acest lucru. Cu toții vom fi implicați în această transformare.

În *Nu vine sfârșitul lumii* voi explica de ce putem fi primii care vor implementa sustenabilitatea. Voi explora fiecare dintre problemele noastre de mediu, una câte una, discutând istoricul lor, unde ne aflăm astăzi și cum am putea găsi o cale către un viitor mai bun. Majoritatea capitolelor se vor deschide cu un titlu de ziar senzațional - și nociv -, pe care s-ar putea să-l mai fi văzut. Voi explica de ce fiecare dintre ele este greșit. Suntem copleșiți de informații despre ce nu ar trebui să facem când vine vorba despre sănătatea planetei noastre. Voi enumera lucrurile majore care contează cu adevărat și asupra cărora ar trebui să ne concentrăm cu toții, precum și lucrurile cu privire la care ar trebui să ne stresăm mai puțin.

Vom începe sus în atmosferă și vom coborî, discutând despre cele mai mari șapte crize ecologice pe care trebuie să le rezolvăm dacă vrem să trăim sustenabil. Mai întâi vom discuta despre poluarea aerului, care va fi urmată de schimbările climatice. Apoi vom trece la sol, ocupându-ne de defrișări, hrană și viața altor specii terestre. După aceea vom plonja în apă și vom vorbi despre plasticul din ocean,

Înainte de a mai face un pas în adâncime, explorând starea peștilor din lume.

Problemele noastre de mediu se suprapun. Ce mâncăm contează pentru schimbările climatice, defrișare și sănătatea altor specii de pe planeta noastră. Dacă vom consuma mai multă hrană provenită din acvacultură, vom pune mai puțină presiune asupra peștilor din oceane. Arderea combustibililor fosili nu alimentează doar schimbările climatice, ci ne poluează aerul și ne afectează sănătatea. Nicio problemă de mediu nu există izolat. Sper ca până la sfârșitul cărții să înțelegeți mai bine faptul că problemele sunt interconectate, că unele dintre cele mai importante soluții pe care le avem la dispoziție ne ajută să soluționăm mai multe probleme deodată - și cât de important este acest lucru pentru viitorul nostru.

Șase lucruri de ținut minte

Problemele pe care le vom explora sunt complexe. Sunt incomode. Și, din nefericire, unele dintre argumentele sau datele pe care le menționez pot fi folosite în mod abuziv dacă pică în mâini nepotrivite. Iată șase idei pe care este bine să le aveți în minte în timp ce citiți.

(1)

Ne confruntăm cu provocări ecologice mari și importante

În mod surprinzător, în cazul multor probleme de mediu, unele tendințe se îndreaptă în direcția potrivită. În mâini iresponsabile, tendințele pozitive sunt adesea rezumate astfel: „vezi, relaxează-te, la urma urmei nu este o problemă“.

Nu aceasta este poziția mea. Provocările ecologice cu care ne confruntăm sunt enorme. Dacă nu le soluționăm, consecințele vor fi devastatoare și necruțător de inegale. Trebuie să acționăm. Iar impactul trebuie să fie unul de amploare. Și mult mai rapid decât am făcut-o până acum.

(2)

Faptul că problemele care țin de ecologie nu constituie cel mai mare risc existențial la adresa omenirii nu înseamnă că nu ar trebui să ne ocupăm de ele

Nu cred că schimbările climatice - sau orice alte probleme ecologice - ne vor șterge de pe fața pământului ca specie. Riscurile mai probabile care ne pot pune existența în pericol sunt războiul nuclear, o pandemie globală sau inteligența artificială. Unii au folosit acest fapt ca argument, cu scopul de a ne abate atenția de la schimbările climatice: „De ce se ocupă oamenii de asta, când ar trebui să se concentreze asupra unor patogeni periculoși sau asupra amenințărilor războiului nuclear?”

Este un mod ciudat de a vedea lucrurile. Suntem opt miliarde - ne putem ocupa de mai mult de una sau două probleme în același timp. Am putea chiar argumenta că schimbările climatice măresc riscul unora dintre aceste amenințări existențiale. Dacă reducem efectele distructive ale schimbărilor climatice, vom reduce și alte riscuri.

De asemenea, de când trebuie ca o problemă să devină existențială ca să fie suficient de serioasă încât să ne ocupăm de ea? Riscurile distrugerilor suferite de mediu sunt grave: sunt îndeajuns de mari încât să afecteze miliarde de oameni. Și, pentru o mare parte a populației, reprezintă *cu adevărat* un risc existențial.

024

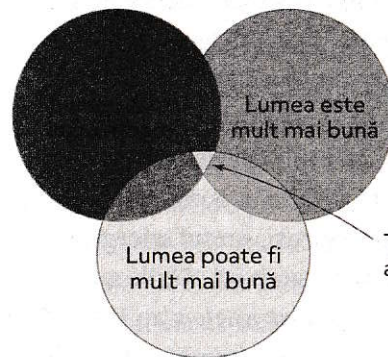
(3)

Va trebui să vă gândiți la mai multe lucruri deodată

Este esențial să facem acest lucru dacă vrem să vedem lumea și să dezvoltăm soluții care să conteze cu adevărat. Dacă lucrurile se îmbunătățesc, nu înseamnă că treaba noastră s-a încheiat.

Un exemplu: din 1990, numărul copiilor care mor în fiecare an a scăzut cu mai bine de jumătate. Este o realizare imensă. Dar, dacă distribuim acest fapt important online, vom primi deseori răspunsul următor: „O, deci crezi că este bine că 5 milioane de copii mor în fiecare an?” *Bineînțeles că nu.* Acesta este unul dintre cele mai îngrozitoare lucruri din lume. Însă cele două afirmații nu se contrazic. Am făcut progrese impresionante, însă mai avem un drum lung înainte. După cum spunea colegul meu, Max Roser: „Lumea este mult mai bună; lumea este încă îngrozitoare; lumea o poate duce mult mai bine”.¹⁰ Toate cele trei afirmații sunt adevărate.

Negând-o pe prima - că am făcut progrese -, pierdem lecții importante care ne învață cum să continuăm să mergem înainte. Negarea acestui fapt ne răpește totodată inspirația că schimbarea *este* posibilă.

Toate cele trei afirmații sunt adevărate în același timp

025

Dacă trebuie să amendez fiecare tendință pozitivă prin „dar nu spun că totul este perfect”, atunci această carte va fi o lectură epuizantă și repetitivă. Presupuneți pur și simplu că așa stau lucrurile. Când spun că lucrurile se îmbunătățesc, nu spun că este bine așa cum e acum.

(4)

Niciunul dintre aceste lucruri nu este inevitabil, dar este posibil

Pe lângă istoricul și povestea situației în care am ajuns să fim astăzi, voi propune și o cale de a merge înainte. Sugestiile mele nu sunt niciodată predicții, ci posibilități.

Aceasta este o distincție importantă. Nu știu ce se va întâmpla în viitor. Depinde de cât de rapid putem acționa și dacă putem lua decizii bune. Tot ce pot să fac este să expun care cred că sunt cele mai bune opțiuni ale noastre. Sper că această carte va juca un mic rol, inspirându-ne să le dăm curs.

(5)

Nu ne putem permite să ne complacem în situația dată

Capcana complacerii într-o situație dată este mereu prezentă. Este ușor să ridicăm piciorul de pe pedală sau să ne abatem de la calea noastră, pe măsură ce apar probleme noi pe termen scurt.

Nu putem lăsa să se întâmple așa ceva.

Când Rusia a invadat Ucraina în 2022, multe țări au renunțat la energia furnizată de ruși, prețul energiei a explodat, iar economia globală a fost zguduită. Țările au încercat să găsească alte surse de energie, iar unele s-au întors la cărbune, repunând în funcțiune vechile termocentrale. În raport

cu acțiunile climatice, acesta a fost un pas înapoi dezamăgitor. Dar se pare că a fost unul temporar. După câteva luni de emisii de dioxid de carbon mai ridicate, consumul de cărbune al Europei a scăzut din nou, iar tranziția sa la forme de energie regenerabilă este la fel de rapidă ca înainte. Invazia rusă asupra Ucrainei a dat guvernelor și mai multe motive să renunțe la combustibilii fosili și să investească în energie care produce emisii reduse de dioxid de carbon, pe care le pot controla.

Există două lecții importante aici. Prima este că, în călătoria noastră spre o lume sustenabilă, vor surveni poticniri pe parcurs. Evenimente care ne vor forța să stagnăm sau poate chiar să regresăm în rezolvarea problemelor de mediu cu care ne confruntăm. Ar trebui să ne așteptăm la acest lucru și să nu ne panicăm când se va întâmpla. Unde vom sfârși este determinat de ceea ce facem în următoarele câteva decenii, nu în următoarele trei luni.

A doua lecție este că trebuie să dezvoltăm sisteme reziliente la evenimentele mondiale, care ne-ar putea abate de la cursul nostru. Când economiile noastre se bazează pe combustibili fosili, suntem la cheremul celor care îi produc.

(6)

Nu sunteți singuri

Aș vrea să mă pot întoarce în timp și să o îmbrățișez pe cea care eram la o vârstă mai fragedă. Mult timp m-am simțit singură în încercarea de a înfrunta aceste probleme. Obstacolele au devenit din ce în ce mai mari.

Dacă acum vă simțiți astfel, cartea aceasta este felul meu de a ajunge la voi. Ca să vă arăt că nu sunteți singuri în această călătorie: sunt *mulți* oameni care pun umărul la construirea unui viitor mai bun. Pe unii îi vedeți în lumina reflectoarelor. Dar pe cei mai mulți dintre ei nu îi vedeți:

luptă în săli de consiliu să schimbe strategiile companiilor, fac parte din guverne și încearcă să determine forma legislației, proiectează panouri solare, turbine și baterii în laboratoare sau se află pe câmp, creând moduri sustenabile de a cultiva hrana. Uitați-vă în jur și veți găsi oameni la toate nivelurile - de la cei din comunitățile locale până la lideri mondiali care iau decizii importante -, opunându-se obstacolelor. Mulți sunt îngrijorați, însă hotărâți. Optimiști că ce fac astăzi va avea un impact mâine.

Când am început să scriu această carte, am imprimat o poză cu mine la o vârstă mai fragedă și am așezat-o lângă computer. Aceasta este cartea de care eu aveam nevoie cu un deceniu în urmă. Este sinteza care însumează aproape un deceniu de cercetări și date care mi-au permis să văd problemele noastre de mediu mai clar și mi-a oferit perspectiva care m-a ajutat să ies dintr-un loc foarte întunecat. Dacă vă aflați acolo acum, sper că vă va ajuta și pe voi să ieșiți la lumină.

028

1

Sustenabilitatea

O poveste cu două jumătăți

Lumea nu a fost niciodată sustenabilă

Înainte să începem turul problemelor referitoare la mediu, trebuie să vă dezvălui un adevăr nepopular: lumea nu a fost niciodată sustenabilă. Ce vrem să realizăm nu s-a mai făcut niciodată până acum. Ca să înțelegem de ce, trebuie să vedem ce înseamnă sustenabilitatea.

Definiția clasică a sustenabilității provine dintr-un raport de referință al Organizației Națiunilor Unite. În 1987, ONU definea dezvoltarea sustenabilă astfel: „satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile lor nevoi“. Definiția aceasta are două jumătăți. Prima presupune să ne asigurăm că toată lumea care trăiește astăzi pe glob - generațiile actuale - poate duce o viață bună și sănătoasă. A doua jumătate presupune să ne asigurăm că trăim într-un mod care nu degradează mediul pentru generațiile următoare. Nu ar trebui să deteriorăm mediul, lăsându-ne stră-strănepoții fără șansa de a duce o viață bună și sănătoasă.

Această perspectivă nu este ferită de controverse. Unele definiții ale sustenabilității se concentrează *numai* asupra componentei aferente mediului. *Oxford English Dictionary*